

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.

Адреса Редакції і Адм.:

„ПРАВДА“

Львів. вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.

Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА

в краю: Річно 12 зол.

Піврічно 6 зол.

Чвертьрічно 3 зол.

Місячно 1 зол.

За кордоном: Річно 2 ам.
дол. або їх рівновартість.

Поодин. число коштує 20 сот.

284 Політичні події в Польщі

Найважливіші політичні події останніх днів у Польщі були отсі:

1) Міністер заграничних справ Залеский виголосив на засіданню соймової комісії загр. справ промову. В ній сказав, що Польща в останнім році укріпилася, що порозумілася з Німеччиною і збільшила свою торгівлю з большевиками. Національним меншостям признає деякі культурні права, але тоді коли вони не будуть виступати проти держави, в котрій живуть.

2) На повнім засіданню сойму відбувалися наради в справі зміни законів, що дотичать самоуправи м. і. в Галичині. Посол з ББ. Полякевич домагався, щоб право вибору до громадських рад мали люди з укінченим 24 роком, а вибиральности з укінченим 30 роком.

3) Канцелярія сойму устійнила бюджет на сей рік. Він виглядавби так: Видятки будуть виносити 5 мільярдів 773 мільонів 749.439, а доходів має бути на 122 міль. більше. Чи так дійсно буде, не знати, бо часи тяжкі.

ЧИ БУДЕ ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР?

Часописи принесли вістку, котра ще не провірена, що Св. Отець Пій XI має намір скликати до Риму вселенський собор, як продовження собору з 1870 р. Тоді собор не міг продовжувати своїх нарад, бо чужі війська обложили Рим і в жовтні 1870 р. собор перервано.

ПАМ'ЯТКИ З I. СТОЛІТТЯ

ПО ХРИСТІ

В Неаполі (Італія) знайшли при копанню фундаментів під новий будинок гарну мозаїкову долівку зі староримських часів. Учені ствердили, що долівка походить із I століття після Різдва Христового. Її довга 3 метри і 2 м. широка. Її це найкраща того рода знахідка з тих давних часів.

СКІНЧИТЬСЯ НА ТЕЛЕГРАМАХ

Уряди південноамериканських республік, Болівії й Парагваю вислали до Союзу Народів заяви, що не будуть вести війни. Про це повідомив генеральний секретар Союзу Народів усі держави, що є членами С. Н., а обом посвареним урядам побажав, щоб як найшвидше мирним способом дійшли до порозуміння.

В 35-ЛІТТЯ СМЕРТИ П. КУЛІША

П. Куліш.

МОЛИТВА

*Всесильний, я Тобі молюся,
Молекул космоса Твого...
Де Ти, хто Ти — даремне бюся, —
Ні, не збагну во вік свого!*

*Во вік науки не обняти
Всього, що Ти создав єси;
Даремне розум наш крилатий
Шукає краю небеси,*

*Знемігнися, на ту млинку
Спускається, що ми звелимо
Вселенною, що на хвилину
Її в імперії рвемо.*

*І тут безодня животвору,
І тут премудрість без кінця...
Однаково горі і долу
Сіяє світ Твого лиця.*

*Молюсь не дай мені з роспуки
Зректися розуму мого!
Нехай не гасне світ науки
Віпромінням сяєва Твого.*

*Нехай мій дух в земній юдолі
Не знижується до зеїрат,
З Твоєї пресвятої волі
Нехай во віки буде свят.*

На протиалькогольнім фронті

Протиалькогольний рух в селі Саранчуки бережанського повіту. Подяка жіноцтва о. парохіві.

На Новий Рік в селі Саранчуки бережанського повіта 750 парохіян зложило в церкві присягу, що не будуть уживати алькогольних напиктів. Того самого дня засновано в тім селі також кружок Т-ва „Відродження“. Заслугу при цій протиалькогольній акції мають передовсім громадяни Гр. Дубчак, Ленартович, Климко та о. парох.

Найбільше відчуло вагу тої хосенної акції жіноцтво села Саранчуки. Доказом того є прилюдна подяка, яку зложили вони свому о. парохіві. „Від тепер — говорили жінки — спокій і злагода вернули в наші доми. Аж хочеться жити і працювати“. Жіноцтво інших наших сіл повинно це зятати й щиро агітувати за тверезістю по наших селах.

ВЕЛИКЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ДІЛО

Англійці кінчать будувати в Єгипті найбільшу греблю світа. Вона має 40 метрів висоти і 2.000 метрів ширини й поставлена поперек ріки Нілю. Вода, здержана тою греблею, творить штучне озеро серед пустині, 300 клм. довгу, в котрім є 3¹/₂ мільярда кубічних метрів води. Те озеро має 180 шлюзів, котри випускають воду в разі посухи. Вода сотками каналів розходитьсь по Єгипті й оживляє поля. Її фільтрують (чистять) і вживають також до пиття, бо жерел там мало, а дощі падають дуже рідко. Розуміється, не одну оселю, положену на просторі, котрий заливають води з того штучного озера, треба було виселювати і перенести в інші місця. Плач виселюваних людей, привязаних до шматка своєї землі, був великий. Та на те не було ради, бо весь Єгипет потребував більше води.

Таємниче щезнення російського генерала

Хто був. ген. Кутєпов. — Його таємниче щезнення. — Преріжні здогади. — Заперечення московського уряду.

В Парижі проживав на еміграції б. російський генерал Александер Кутєпов. Оповідали про нього, що він є ні більше ні менше тільки самим начальним вождом російської білої армії, що готується до походу на совіти. Ще недавно представник американської „Юнаїтід Прес-и“ мав нагоду познайомитися з цією військовою організацією російської еміграції і про його звіт повідомлення широко розписувалися часописи. Виходилоб із тих звідомлень, що російська еміграція приготується поважно до боротьби з большевиками, що має навіть численні військові академії в Європі та Америці. Та ледви минув тижень від тих звідомлень, як ген. Кутєпов, що жив у Парижі,

несподівано десь пропав.

Всякі шукання французької поліції доси ще без наслідків. Російська еміграція дуже схвильована тою подією. Серед неї кружляють найріжнородніші здогади, куди подівся генерал. Найбільше підозріння паде очевидно на большевиків.

Тепер пригадують деякі емігранти, що ген. Кутєпова часто слідили на вулицях Парижа якись підозрілі люди. Були якись непідписані листи з погрозами

для генерала то що. З того здогадують-ся, що Кутєпова

пірвали кудись большевики.

Але чи вбили його заразже, чи ще скривають на французській землі, чи може вже вивезли до Росії, про це не знає ніхто. Є лише здогади. І так прим. берлінський російський „Руль“ пише, що зараз по тасмнім щезненню Кутєпова до Парижа виїхав з Берліна

чекіст Габелюк,

котрий небаром повернув з Парижа та зложив рапорт голові заграничної чрезвычайки Гольдштайнові. „Руль“ пише, що Габелюк привіз з Парижа великий дипломатичний куфер, в котрім вивіз з Парижа трупа Кутєпова. (Як відомо дипломатичних посилок не вільно нікому контролювати ані в краю ані на границі).

На ті обвинувачення московське правительство мало видати заяву, що всі вісти про пірвання ген. Кутєпова большевицькими агентами є неправдиві. Але в Парижі не вірять тій заяві і вважають, що большевики просто бояться дипломатичних кроків французького уряду в Москві. Тимчасом французька поліція і приватні російські агенти ведуть слідство дальше.

Кінець диктатури в Еспанії

Шість літ диктатури. — Уступлення генерала Прімо де Рівери. — Генерал Беренгуер творить новий уряд. — Привернення конституційного ладу.

В 1923 році без вистрілу відбувся в Еспанії державний переворот і генерал Прімо де Рівера завів там диктаторську владу. Це були дуже тяжкі часи для королівства, часи внутрішніх політичних і суспільних роздорів. Було загальне невдоволення і треба було рішитися на якись важні зміни. Тих змін dokonано в часі диктатури ген. Прімо де Рівери.

Та згодом прийшли нові труднощі, а з ними невдоволення. Прімо де Рівера звернувся з запитом до вождів армії, чи армія дальше буде підпирати

його. Старшина відповіла, що в тій справі нехай рішає король. І король Альфонс XIII рішив, що пора привернути Еспанії конституцію, а скасувати диктатуру. Дотеперішній кабінет міністрів з Прімо де Ріверою, як диктаром на чолі уступив, а місію утворення нового кабінету повірив король генералові Беренгуерові. Рівночасно видано зарядження щодо привернення завішених конституційних прав. Так Еспанія по 6 літах диктатури знову вертає до нормального конституційного життя.

Протест проти большевицького терору

над Українцями Наддніпрянщини

Українська Християнська Організація в Жовкві протестує проти арештування і всякого насильства, якого допускаються большевики супроти Українців Наддніпрянщини, а рівночасно закликає

до опам'ятання і відвороту всіх тих людей, які-мимого большевицького терору-важаться дальша ширити радянофільство в українським народі.

—о—

Люди між собою

Питання людського співжиття

Тісно стало нині людям у цивілізованому світі. Мало їм місця, бо хоч велика війна пожерла стільки жертв, то людей знову прибуло. Мало, бо нині люди невдоволені тим, що мають, але стремлять у далечинь, у нескінченість.

Коли в старину єгипетський фараон начислив у цілій своїй державі парусоттисяз Жидів, то налякався, що цей нарід занадто розмножився. А щож сказавби нині фараон на сучасні міста-велити, де не сотки тисяч, а мільони людей живуть разом столочені, одні на других зібгані! Щоби сказав на ті перелюднені міста і на наші села, де йде боротьба за скибу, за клаптик межі!

Тож ніколи ще не була так на часі, так актуальна, християнська заповідь любови людини, любови ближнього, як тепер, коли так тісно стало людям на землі. Коли людей було мало, коли людина сиділа на своїм самітнім і просторім хуторі, тоді й не трудно було їй бути гостинною та доброзичливою для чужинця. Але сьогодні, коли на кождім кроці один стає на дорозі другому, це справа не легка. Тому нині тим більше ніж у давнину треба нам памятати на слова апостола: „Жийте в любови як і Христос нас любив і за нас приніс себе в жертву!“

Питання людського співжиття це трудне питання нинішнього дня. Не дасться його вирішити самими „договорами праці“ чи „договорами заробітної платні“. Хотіли те питання вирішити головно в двох напрямках. Одні казали: „Дорогу найсильнішим, а слабші нехай гинуть!“ Натомість другі проповідували вправді рівність, але разом випозили війну, всему, що понад ту штучну рівність вибеться. Перші хотіли, щоб повну волю мала нечисленна горстка вищих людей, „надлюдей“, а маси щоб були для них погноєм. Другі хотіли створити з людства якись примусові касарні. Перші знайшли послух між упривілейованими, між капіталістами й богатіями. Другі подобалися більше масам робітничого пролетаріяту. Але ні перші ні другі не знайшли способу людського співжиття на цій землі. Ані одні ані другі не знайшли іменно такого способу, щоб тих безчисленних і в густі лави збитих людей зблизити до себе також внутрішньо і духово, щоб збудити в них духа спільности і єдности. Цего не навчили ані представники й провідники капіталістів, цього не навчили і провідники робітників, що звать себе соціалістами, комуністами, радикалами чи як там ще. Цего не впоять у людей большевицькі „колгоспи“ чи „радгоспи“.

Такий одинокий спосіб людського співжиття, де кождий чесно мігби ділити з другим долю і дочасне добро, можливий тільки на християнській основі: „Отсе даю вам нову заповідь, любіть один другого, як і я вас любив (Йо. 13, 34). І не само почування любови наказує нам це, але також щире

християнське переконання. Тому що Бог є нашим Вітцем, усі люди є наші браття. Тому що Христос є нашим Спасителем, тому ми християни почувасмося до обов'язку також помагати, спасати, де і як тільки можемо. Тому що в кожній людині відчуваємо душу, сотворену на Божу подобу, є для нас цінна кожна людина. Тому що ніхто не повинен казати, що любить Бога, коли ненавидить брата свого (I Йо. 4, 20), отвирасмо людам наші серця. І так само як Христос не вдоволяється тим, коли хто каже лиш „Господи, Господи!“, таксамо християнська любов ближнього не має бути лиш на словах, але має бути виражена ділом.

Отже не тільки з серця і душі любить правдивий християнин свого ближнього, він любить його також з переконання, що робить це також у власнім інтересі. Хто розуміє заповідь „Люби ближнього як самого себе“ — той розуміє, що коли буде ошукувати, кривдити й визискувати другу людину, то буде ошукувати й кривдити самого себе. Інакше люди жилиб на світі, коли схотилиб це всі зрозуміти.

ПОЖЕЖА В СОКАЛІ

Вночі з 14. на 15.1 ц.р. вибух в приходських будинках в Сокалі пожежа, якого жертвою впали господарські будинки, а також матеріал на церковний іконостас — всьо разом вартости около 80.000 зл. Крім цього згоріло зложене в стодолах збіжжя та господарський інвентар — вартости около 20.000 зл. Власниками погорілого збіжжя були: о. парох Волосянський, о. Кулинич, о. Др. Вергун та п. Льорфінг (сусід). Найбільше шкоди поніс о. Кулинич. — Причиною пожежі, як всьо за цим промовляє — умисний підпал через віконце від улици. Рятували сокальські парохіяни, мійська сторожа та „Луги“ зі сусідних сіл.

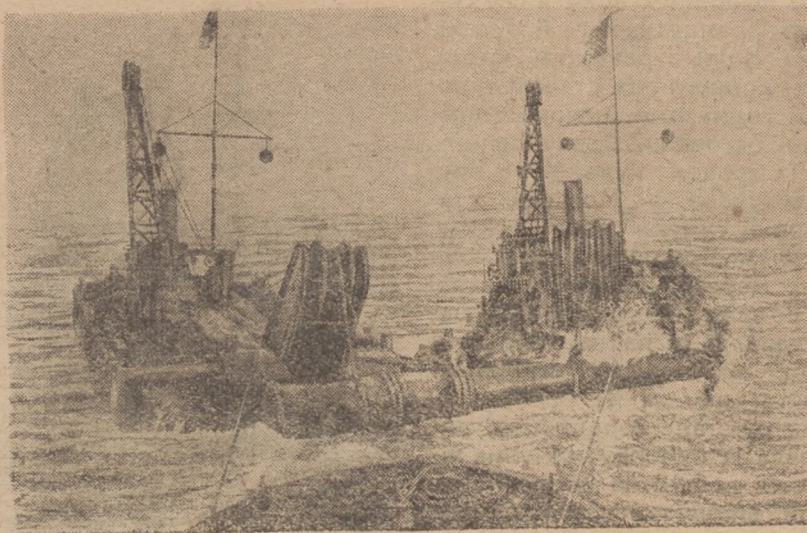
ЦІКАВА ПОДІЯ У ЛЬВОВІ

У Львові на Підзамчу увязнили якогось чоловіка, котрий мав папери на імя Вольфа Ферстера. Він зголосився передтим в управі вязниць як „візитатор“ і представився як висланник польського міністерства справедливости. Та згодом показалося, що се член ексекутиви комуністичної партії в Гданську. Принім знайшли листи, адресовані до нього як до „Великого майстра масонської льожі Сходу“ і багато різних цікавих документів. Поліція сумнівається чи той таємничий „візитатор“ дійсно називається Ферстер. На такі штуки пускаються большевики.

ГОЛКА ВБИЛА ДИТИНУ

З Варшави доносять, що там у кравця Бомберга через необережність при стеленню ліжка лишилася в ліжку голка. Вона залізла в хребетний стовп 17-місячної дитини, котра зачала страшно плакати. Коли відкрили голку, дитинка з великого болю була вже спараліжована і незабаром в муках померла у шпиталю.

Виловили з дна моря важку гармату

Ще в вересні 1928 року затонула при берегах Англії важка гармата з англійського воєнного корабля. Гармата важила 52 тони й була довга на 47 метрів. Недавно цілком випадком нашли те місце, де на дні моря спочивала гармата. Її видобули і перевезли до найближшої англійської пристані Грейвнсенд, як отсе бачимо на нашій образку.

Загальні Збори Ревіз. Союзу Укр. Кооператив

Отворення зборів. — Вступна промова през. Ю. Павликовського. — Сельробівські резолюції. — Реферат посла Луцького. — Вибір комісії мандатової і комісії-матки. Дискусія.

Дня 3го лютого, відбулися у Львові XIX Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив при великій кількості делегатів, між якими найбільше було селян. Умандатованих представників кооператив було 515. Вони заступали 1.134 кооператив. Позатим прислухувалося нарадам понад 150 гостей. Численно заступлені були теж представники української преси.

Перший промовляв голова Ревізійного Союзу Ю. Павликовський, що обняв провід Зборів.

Голова пригадав, що 10 літ тому, дня 6. лютого 1920 р. відбувся перший повосенний зїзд наших діячів з цілого краю, якого метою було намітити шляхи для відбудови нашого зруйнованого економічного життя. Цей Зїзд отворив промовець іменем „Сільського Господаря“, а по однорічній підготовці відбувся знову Зїзд у Львові 1921 р. Від того часу почалася жвава праця на всіх ділянках нашого економічного життя. „Наша кооперація — говорив промовець — є витвором наших власних сил, серед найтяжчих обставин, є нашим засобом на шляху до нашої мети“. При кінці промовець згадав про теперішню кризу, яка не могла не відбитися й на нашій кооперації та вказав на найближчі завдання, які в кооперативній ділянці стоять перед нами.

Від сельробів говорив якийсь Олексюк та відчитував резолюції. Коли раз по перших словах виявилосся, що це агітаційна сель-робівська промова, яка не має нічого спільного з кооперацією, на салі повстало обурення і шум. Опісля Збори рішили, що прото-

колу з попередніх Зборів відчитувати не треба і до голосу прийшов пос. О. Луцький, що виголосив реферат про наше теперішнє господарське положення. Потім забрав слово іменем Контрольної Комісії д-р Михайло Волошин, що поставив внесення уділити Раді і Дирекції Р.С.У.К. абсолюторію.

Вибрано ще мандатову комісію, та комісію-матку. Внесення соц. лівіці, що би комісії-матки взагалі не вибирати, здобуло всього 44 голоси.

В дискусії забирали голос сел. Скасків, пос. Кохан, сел. Чукур, Ольховий, д-р Лисий, през. Павликовський, пос. Заваликут, сел. Кузич, Кость Мигаль та Іван Вітик.

ДРУГИЙ СПИС НАСЕЛЕННЯ В ПОЛЬЩІ

Вже порішено що цей спис (конскрипція) має відбутися в останнім дні цього року то є 31 грудня 1930. Головний Статистичний Уряд дістав уже на це кредит 4 і пів мільона зол. В тій справі міністерство внутр. справ видасть ще окремі приписи.

ЗНИЩЕНИЙ ОСТАННІЙ НАД РЕНОМ НІМЕЦЬКИЙ ФОРТ

По постанові версайського договору всі німецькі укріплення 50 км. на схід від ріки Рейн мали бути знищені. Знищені доси всі укріплення, а сими днями приступили до збурення останнього форту (верку), що захищав міст на Рейні коло Келю.

„Кони майбутности“

Тим іменем назвав один інженір страшні воєнні машини—повзи (танки).

У перше появилися вони в час світової війни на французькому й англійському фронті. Коли з ранішньої мряки, з диму армат виринули їх сталеві туловища, наїжені гарматами й скорострілами — жовніри остовпіли з зачудовання. — Засипали їх градом куль — та повзів се не здержувало. — Мов сіре стадо диких слонів сунули вони вперед, засипуючи кулями околиці і руйнуючи все по дорозі. Деревя, плоти й дротяні перегороди, ломали вони мов сухе бадилля. Не ставали їм на перешкоді ні високі насипи, ані широкі стрілецькі рови. Здавалося, що се не машина — твір людських рук, але страшна потвора, що виповзла із сумерку минулих віків, шукаючи собі добичі на побоєвищу... Крісові стріли відбивалися від її боків і тільки добре вцілена гарматня куля здержувала її в дорозі.

І смертельний жах огортав стрілецькі ряди. — Вони кидали рови і подавалися взад, а за ними слідували даліше страшні, неблагані повзи...

Та минула світова війна і народи взяли знова до мирної праці. Прийшлося заорювати широкі побоєвища, а не було чим, бо много коней вигинуло на війні.

Тоді пригадали собі на велику силу повзів і стали пробувати використати їх в рільничій господарці. — Проба вдалася.

Сьгодні повзи віддають дуже велику поміч в господарстві. — Вони знаменито тягнуть плуг при оранню, також інші господарські машини, або вози зі збіжем, буряками чи бульбою. Дуже добре дають собі повзи раду на багнистих дорогах в лісах, де служать при корчуванню пнів і вивоженню дерева. Можуть вони вивезти з ліса навіть лихими дорогами і 100 сотнарів довгого дерева. Надаються до праці в літі і в зимі; не здержують їх ні сніг, ані лід.

ОБМЕЖЕНИЙ ВИЌЗД РІЛЬНИХ РОБІТНИЦЬ ДО ФРАНЦІЇ

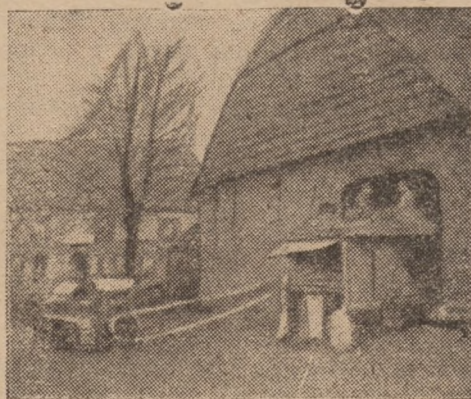
На підставі постанов III польсько-французької комісії Еміграційний Уряд зарядив що рільні робітничі, виїжджаючи до Франції в цілі одержання праці, можуть одержати засвідчення на еміграційні пашпорти тільки тоді, коли їх контракти мають посвідчення польських консулятів у Франції, що є важні для візду до Франції.

Консуляти одначе будуть давати на візвання рільних робітниць умовні посвідки з допискою, що важність тих посвідок залежна є від ствердження через Державний Уряд Посередництва Праці, чи взивані робітничі є жінками, доньками, або сестрами робітників висилаючих візвання, а перебуваючих у Франції, або чи виїжджають разом з ними з Польщі.

Повз тягне плуг при орці.

Особливша їх будова ґрунтується на тім, що мають вони т.зв. „ленти“ замість коліс. Ленти ті постійно обертаються і в той спосіб машина посувається вперед. — За поміччу тих лент можуть повзи пересуватися понад ровами. А найцікавіша річ, що помимо своєї величини натиск повзів на терен, куди переходять, є багато менший, чим натиск воза з кіньми. — Діється се власне завдяки лентам. І тому повзи можуть порушатися і на теренах, що на них віз з кіньми чи волами мігби запастися.

Повз як мотор при молоченню.

Повзів уживають також, як моторів, при січкарнях, машинах до молочення і т.п. Служать вони і в промислі до порушування ріжних машин. — Як бачимо отже, то назва „коней майбутности“, надана повзам, зовсім заслужена.

Техніка й хліборобство

Великанський розвиток техніки впливає в останніх часах на всі ділянки людського життя й викликає нечувані перевороти. Кожний рік приносить якісь нові здобутки, а в способах комунікації чи не щоденно відмічують часописи поступ та улпшування. Найбільшими технічними досягненнями наших часів се безперечно удосконалення летунства й радія. Чоловік став паном воздушних просторів і поборов труднощі віддалення й часу.

Та нам цікаво знати, який вплив техніки на наше хліборобське господарство. Вправді на нашій землі хліборобство тільки дуже помалу починає присвоювати собі нові технічні здобутки та всякі познаки промовляють за тим, що вже в найближчих роках наступлять великі зміни. Українське хліборобство переживає поважну кризу в звязку з упадком цін на рільні продукти. Праця на рілі не оплачується й ледви може прокормити хлібороба та його родину. Се вже нині є так, а з кожним роком положення буде ставати тяжшим.

Чому?

Поминаємо в тій статті цілий ряд причин як важке політичне становище нашого народу, як нещаслива рільна політика уряду, надмірне податкове обтяження й т. п. Се все причини, що так скажемо хвилеві, з якими український хлібороб бореться віддавна з ріжним успіхом. Але найважнішим видається нам таки те, що наше хліборобство працює ще давними перестарілими способами й через те не може видержати конкуренції з заграцією. Інакше кажучи, наше хліборобство за мало користує з сих технічних улпшень в управі рілі, які підносять врожай та заощаджують людську працю. По науковому говориться, що воно працює за мало інтензивно.

Найважнішим завданням наших хліборобів буде отже піднесення врожаю зі своєю рілі. Треба отже подумати над тим, щоб присвоїти в господарюванні ті технічні улпшення, які приніс зі собою час. На заході вже від сотні літ працюють у тім напрямі. Там пізнано наприклад потребу штучного угноювання землі, раціонального добору відповідних родів насіння, рас худоби й т. п. і завдяки цьому, як бачимо зі статистики, збір врожаю з одного гектара збільшився там в останнім пятьдесятліттю майже втрое.

Велике значіння для господарства мають також рільничі машини. Господар, що користується сівалкою, заощаджує вже не тільки час праці, але й 40-60 кильограмів зернового насіння. Се все знають уже наші хлібороби з досвіду й в останніх часах за допомогою кружків „Сільського Господаря“ що раз то більше починають по наших селах вживати машин, штучних погноїв та довідних родів насіння. Се використовування технічних винаходів у сільським господарстві дуже важне й воно повин-

но щораз то збільшатися, щоб наше хліборобство не оставало по заду. Бо техніка починає набирати щораз то більшого значіння в життю хліборобства інших країв.

В Америці й Канаді всю працю на полі виконується машинами. В Чехословаччині й Німеччині перепроваджено вдатні досліди з викликуванням штучних дощів, котрі нераз рішають про поважне збільшення врожаю. В Франкфурті над Менем допроваджено до цього, що минулого року, підчас найбільших морозів в січні й лютім виплекано молоді ярини, а то в сей спосіб, що землю штучно ogrivano при помочі електрики, а також газів та пари з фабрик. Скрізь бачимо зусилля приноравлювати улущені способи в хліборобській продукції. Возьмім хочби під увагу значіння електрики в хліборобстві. У нас про те ніхто й не чував. Тимчасом у Німеччині хліборобство зужитковує електрики в скількості поверх 4 мільони механічних коней. Крім використання електричності для урухомлення машин рільничих і господарських, треба згадати, що навіть при годівлі дробу має там електрика велике примінення, при чому через штучне освітлювання осягають німецькі хлібороби поважну звязку продукції яєць у зимі.

Про се багато можна було б писати й неодну майже неймовірну для наших селян вістку розповісти. Хліборобство щораз більше стає на той шлях, по яким сьогодні розвивається фабричний промисл. Нові винаходи й технічні уліпшування приневолюють всіх хліборобів уліпшувати свої господарства. Часи, коли хлібороб орав волами й деревляним плугом, безповоротно минули. Котрий не схоче піти назустріч новим способам господарювання, той впаде жертвою невблаганої конкуренції більш поступових сусідів.

Самоїздовий плуг до замітання снігу

В Німеччині пустили сего року перший раз в Європі самоїздовий плуг до замітання снігу. Плуг цей є американським винаходом. Плуг цей возить та-

кож пісок, котрим можна рівночасно посипувати ховзькі вулиці. Образок наш предсталає такий самоїзд при роботі.

КОЛИСЬ СЕЛЯНЕ БОЯЛИСЯ ЗАЛІЗНИХ ПЛУГІВ

Всяка новина в світі не зараз приймається. Щойно, коли люди пересвідчаться, що вона корисна приймають її. Нераз цей, що хоче впровадити якийсь новий винахід тощо мусить мати багато відваги й сильної волі. Хоч залізо винайшли дуже давно й уміли з нього виробляти різні знаряди: оружжя, зброю, ножі, сокири, серпи, коси, то довгий час люди не могли привикнути до залізного плуга й орали деревляною сохою.

Джетро Вуд, що винайшов залізний плуг, стратив все майно й умер нуждарем. Ще тому п'ять поколінь назад багато селян усіх культурних країн думали, що залізний плуг затроює землю. І пройшло багато літ заки люди кинули цей забобон.

ЧИ МОЖНА ВІЙХАТИ ДО АМЕРИКИ ЗА ОДЕРЖАНУ КОРАБЕЛЬНУ КАРТУ

Нераз люди, що живуть в Європі одержують від свояків із Америки т. зв. „шіфкарти“ себто карти оплаченені на переїзд кораблем до Зєдинених Держав Півн. Америки. Чи можуть війхати? Тут треба знати, що Зєдинені Держави Півн. Америки ввели т. зв. еміграційні квоти себто визначили точно означені числа емігрантів із поодиноких держав. Першенство мають найблизчі свояки цих, що вже живуть в Америці, значить в першу чергу чоловік, жінка, батько, мати, діти. Щоб не робити непотрібних видатків, не треба відразу приїздити особисто до американського консуляту. Можна перше звернутися до якогось еміграційного бюро за інформаціями, яке вияснить що треба робити.

В. Г-кий

Колись а сьогодні

(З відчиту: „Роля Церкви в україн. історії“).

Наш найстарший літописець Нестор оповідає, що колись у давнині св. Апостол Андрей, проповідуючи науку Христа-Спасителя, прибув Дніпром у ті околиці, де пізніше повстав Київ, столиця і мати українських городів. По словам літописця, св. Андрей мав дуже уподобати собі прегарне положення нашої країни. Показуючи на київські гори, св. Андрей висказав до своїх учнів отсі пророчі слова: „Чи бачите сі гори? На сих горах засяє Божа ласка, тут стане великий город і Бог здвигне в нім чимало церков“... Потім св. Андрей поблагословив київські гори і поставив на них хрест.

Так воно й склалося.

З Греції та Болгарії, де вже була христ. релігія, поширилося християнство теж і по Україні. Перші наші християнські князі — це Аскольд і Дир, княгиня св.

Ольга. Потім внук св. Ольги, князь Володимир Великий хрестить себе й цілий наш нарід. І так Русь-Україна від 988 року з поганської держави стає християнською державою.

Щож дало нам і нашому народові християнство? Які користи, які благодати принесла зі собою християнська релігія?

Відповісти на поставлене питання приходиться не легко, бо ніхто не є в силі перечислити тих усіх духових і матеріальних користей, які дало нам християнство. Зазначити лише треба, що завдяки християнству Русь-Україна стала державою, як на ті часи, висококультурною і цивілізованою. Завдяки християнству та українська держава виборола собі в тодішньому світі першорядне становище. Завдяки християнству на Україні поширилася перша просвіта, перша наука й мистецтва. З Греції прибуло тоді багато вчених людей, які ширили на Україні знання й високу тодішню грецьку культуру. Саме тоді повстали перші школи та монастирі, які виховали багато освічених і святих лю-

дей. Однак за мало тут місця на вичислювання благодатей, які принесло християнство. Звернемо лиш увагу на одно з найважніших добродійств. Цим добродійством являється тодішне християнське й добре писане слово.

Зараз після цього, як наш нарід прийняв Христову віру, в нас почали писати й переписувати багато книжок ріжнородного змісту. До переписуваних книжок, у першій мірі, належало св. Письмо, а до оригінальних староукраїнських творів належали численні почаючі книжки та гарні повісті. Коли інші сусідні народи не могли пописатися ще жадним своїм письменством — у тих часах Українці придбали собі вже гарну самостійну літературу. Зівсім справедливо теперішні наші учені називають цю добу в українським письменстві золоту добою.

Зпоміж численних тодішніх творів на особлившу увагу заслуговують: 1) Слово Іляріона. Є се чудова похвала князеві Володимирові за те, що охрестив Русь-Україну. Написав її Іляріон, перший митрополит Українець. 2) По-

Найздоровше місто на світі

На найдалше на північ висуненій точці на Шпіцбергені, серед снігово-ледяної пустині, куди досі походили лише північні медведі, Американці побудували місто Лонг'р-Ситі. Електричне освітлення того міста відбивається нічю на ледяних полях. Місто це получене зі світом

лише радіостанцією.

Вісти доходять там завдяки одному кому „щоденникові“, коли так можна назвати писаний на машині листок.

Американці, самособою, зацікавилися Шпіцбергенем лише тому, що там є багаті копальні вугля. Копальні ті передше використовували Норвежці, але доволі простими засобами, небогато. Коли Норвежцям грошей не вистарчило, тоді багатий американський власник копальні вугля Едвард Лонг'р викупив чимало ділів і оснував на Шпіцбергені гірниче товариство „Арктик Ковль Компані“ для вихиснування місцевих копалень.

До кількох років

на пустині виросло чимале містечко, яке назвали Лонг'р-Ситі. Містечко,

незабаром розрослося дуже скоро, тому що побудували залізницю. Тепер має вже каналізацію, водопроводи, електричне освітлення та найновіші уладження. Воно найздоровше місто в світі. Бацилі недуг не можуть там удержатися на ледяних скелях. Тому лікарі мають там мало роботи.

Після світової війни Шпіцберген на основі версайського договору прилучили до Норвегії. Тоді норвежська спілка викупила всі американські копальні. Тепер у Шпіцбергені є вже чотири компанії, що займаються копанням вугля. Тамошній вуголь дуже добрий, бо після спалення оставляє маленько попелу.

Морська плавба між Шпіцбергенем і континентом (сушею) може відбуватися лише

від місяця травня до вересня.

В інших місяцях Шпіцберген відрізаний ледами та кригами від решти світа. Постійно зимує на Шпіцбергені яких тисячу людей, переважно Норвежців. Вони почуваються добре в цьому морозному підбігуновому підсонні.

—о—

ЦИГАНСЬКИЙ КОРОЛЬ

У Пястові під Варшавою з давніх давен стало мешкає циганський табор (ще з часів королівських), який має свого короля. Цими днями, по смерті старого відбулися вибори нового короля. На короля вибрано Михайла Квека, який і вступив на „циганський трон“, як Михайло II. Урочистий акт коронації Михайла II відбувся в присутності старости й представників адміністрації.

ПОМЕРЛА 129-ЛІТНЯ СТАРУШКА

В Латвії померла старенька жінка по прізвиську Крейсар, котра, як свідчать парохіяльні метрики, уродилася в 1800 р., отже скінчила 129 літ. До самої смерті покійниці була здорова і сама удержувала порядок в своїй хаті та варила собі їсти. Також не опускала її пам'ять так, що багато вмiла оповісти молодшим поколінням зі свого довгого життя.

вість временних літ, про перші початки української держави. Сей твір мав написати Нестор, монах з Печерської Лаври. 3) Подорож до Святої землі. Подорож сю відбув і дуже красно списав ігумен Данило коло 1113 р. (Порівняй „Правду“ чч. 18—19 з 1929. р.: Українець на Великодні у Єрусалимі.) 4) Слово о полку Ігоревім. Є се чудова поема про похід Ігоря на Половців. Хто написав цю поему, не знаємо.

Якби так для Українців обставини були сприятливі й на дальше, то сьогодні стоялиби ми бодай на рівні з другими висококультурними народами. І то так під оглядом письменства, як і під кождим іншим культурним зглядом.

Однак доля рішила інакше. Страшні татарські напади обернули в пустку велику частину укр. земель. І чимало Українців опинилося в татарсько-турецькій неволі. Це саме було одною з причин, що Українці стратили свою самостійну державу.

Та ще одно страшне лихо впало на наш нарід — схизма, себто відір-

вання від католицької Церкви. Замість підлягати Христовому заступникові і наслідникові св. Петра, Римському Папі—Україна була зневолена піти слідами Царгороду, який перший зірвав з Апостольською Столицею.

Отсі численні нещастя, які важким тягарем придавили український нарід, не дали йому змоги розвинутися як слід.

Та всеж таки, зі сторінок рідної історії переконаємося наглядно, яку величаву роль відіграло християнство, а заразом наша св. Церква вже в перших століттях по прийняттю християнства. Своєї прегарної задачі не зреклася ні на хвилину наша Церква й у пізніших віках. Тут беремо під увагу особливо сю частину наших земель, в якій наші земляки повернули знов до св. Унії (від року 1599 на Берестейськiм Соборі).

Так впродовж цілих століть являлася наша св. Церква могутньою, незалежною остосю, що ратувала наш нарід від очевидної загибелі. Такою є св.

ВИСВЯЧЕННЯ 70-ЛІТНЬОГО СТАРЦЯ Б. ПОЛКОВНИКА АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ

Перед 5 роками прийшов до архієпископської канцелярії у Відні бувший австрійський полковник Ріхтер, вже 65-літній старець і просив прийняти його до духовної семінарії. Полковник Ріхтер відбув в австрійсько-угорській армії цілу війну, дістав численні відзначення за хоробрість, а по перевороті був спенсіонований. Ще в часі війни він рішив вступити до духовного стану. Всі вимоги що до студій полковник мав, отже за дозволом Ап. Столиці Ріхтера прийняли до семінарії. Цього року він кінчить уже семінарію, а в червні або липні 70-літній питомець має прийняти тайну священства з рук самого кардинала, віденського архієпископа Піфля.

ВІСТИ З КАНАДИ

„Укр. Емігрант“ доносить: Дня 31. грудня м.р. прибули до Вінніпегу: Б. Богомил, Параня Дідух, М. Гуменюк, Текля Ілько, Емілія Клапковська й дитина, Яніна Охаль, Евдокія Поцілуйко й діти, Анна Пилипчук, Пелагія Савута, Юлія Садлицька, А. Сікорський, Фр. Сташевська й дитина, Варвара Шкварок, Анастазія Весній і діти.

Дня 30. жовтня 1929. року помер в Норт Сайд, Пітсбург український емігрант Ілля Кіт. Походив з села Ляцького, пов. Добромиль. — В Кукс Крікс, Ман., в Канаді помер 1. січня ц.р. український фармер Н. Музиль. Походив із села Улишич*), чесанівського повіту. — В Елизабетпорт, Н. Дж. помер дня 12. листопада Панько Пилат. Покійний походив із села Дегова, пов. Рогатин. Полюшив жінку й четверо дітей.

*) Мабуть з м-чка Олешичі—Прим. Ред.

наша Церква й нині. Такою остане й на завсіді.

Зрозуміли се добре вороги щастя укр. народу. Вони переконалися, що як довго позістане наш нарід християнським і щиропривязаним до св. Церкви так довго не вдіють йому нічого. Тому з такою шаленою скаженістю кинулися до Антихристової роботи між нашим народом. Цілі тисячі кличів в роді: „християнська Церква — це ворог добра й поступу на світі“, „релігія — це опій (отруя) для народа“ кинули вони між укр. нарід.

Тому й нам всім, що відчуваємо недолю свого народу, не вільно бути байдужими, але треба нам взятись до щирої праці для Бога, Церкви й народу. Зокрема скріпім свою працю в Україн. Христ. Організації. Нехай всі правдиві Українці-католики стануть її членами. Передплачуймо стало свої католицькі часописи й поширюймо їх; скликаймо свої довірочні христ. наради.

За віру і народ! — це наш клич.

Про бурого медведя-бурмила

„Коли на Стрітєння мороз,
Медвїдь буду розкидає“.
(Народня приповідка).

Є різні породи медведів; різні передовсім що до краски їх густого, довгого кожуха. В Європі нині медвїдь найбільший з хижих звірів. Давніше жив у всій Європі, але з часом усе більше й більше його винищували. Тепер ще жис на Балкані, у нас в Карпатах, Росії й Скандинавії. У Франції й Німеччині медвїдї вже не жиють. Дорослий буває довгий на два метри, а високий на метр. Важить три до сім сотнарів. Ступає цілою стопою (так як чоловік) тому кусень дороги може перейти на стоячки. Та звичайно ходить на всіх чотирох ногах, похитується і заточується. Але вмїє також бігти дуже скоро, багато скорше як чоловік. Він знаменитий пливак, а також зручно вмїє лазити по деревах. Без труда вилазить навіть на гладкі пні і скелі, при чому помагає собі знаменито сильними, твердими серповатими пазурами. Велика, подовгасто-кругла голова медведя кінчиться мордою, подібною на рило безроги. Очи малі, трохи косі, непевно бігають то туди, то сюди, чоло плоске, уха втяті, густо зарослі. Все те надає лицю бурмотливого, трохи придурковатого вигляду. Шия груба й коротка, кадовб вайловатий, ноги помірковано довгі. Ноги (стопи) мають п'ять пальців. Пазурі не втягаються так, як у котів-хижаків. Тому як держать медведя у клітці, то кінці пазурів багато сточують (вигладжують). Підшви нагі й що року нарастає на них нова шкіра. Тоді медвїдь із болю ссе лабу. Зуби хижакські, але не дуже гострі. З того видно, що медвїдь жис не лише мясом, але й ростинами. Що правда його кливаки тонезбезпечна зброя, але великі сікачі і черінні (кутні) зуби доказують, що його зуби служать до кусання й розтирання ростин. І дійсно він їсть овочі, ягоди, гриби, корінці, жолудь, ба навіть траву й збіже. Ниви збіжа пліндрує, що аж диво. Стає просто на двох ногах або сідає, хапає збіже сніпками й мордою згортає колоски зі стебел. Манджає на право й на ліво, навхрест і впоперек

і переховується нивами. При тому більше знищить, як зїсть. Крім меду (а знає він дістатися і до пасіки) ласощами для нього є муравлі. За муравлями переверне кожний камінь. Від хробів і комах почавши аж до лося і грубої худоби, всяка звіряча добича мила йому. Рибу знає зловити, при нагоді хвтає птахів, підкрадається до дичини, буває що й гонить її, вбиває або повалює лабами на землю. Часом і худобі, що пасеться чередою, поломить ребра в страшних обіймах. На чоловіка кидається хіба тоді, як його подразнити. Просто не хочеться вірити, що то за сила є у медвеля. Давні Германи казали, що в нього сила дванацятьох людей. Достовірні природники кажуть, що медвїдь може у лабах нести вбиту рогату худобину.

Дуже цікавий є зимовий сон або радше зимовий відпочинок медведя.

Очевидно причиною того сну є недотача поживи, як і в інших звірят, що просипляють зиму. Та з таких самих причин білоруський селянин наслідуює медведя: Як минеться зимовий засіб збіжа, він 4—5 місяці проводить у темноті, нічого не робить, лише спить. Дуплаве дерево, печера в скелі й т. п., то зимова бурмилова домівка. Вищукує собі її, як настануть сильні морози, а покидає що йно на весну. Леговище се вистелює мохом, травою й галузем. Під час тої зимівлі нічого не їсть, а жис своїм власним товщем. Який гарно підготований і товстий іде на зимівлю, а на весну виходить відтам страшно схудлий. Тепер же заки зачне їсти, добре перечиститься, вичистить закатарені, заткані й зовсім стягнені кишки при помочи таких розвільнюючих ліків, як мох і мохові ягоди.

(За Гайльборном: „Дикі звірі“ вид. М. Таранька).

Вартість тіла, а вартість душі

Оден місійний часопис подає таке цікаве порівняння: Коли глядіти з матеріальної точки, то тіло людини не велику має вартість. З товщу нормальної людини можна зробити 7 кусників мила. З заліза, що є складником тіла, бувби один цвях середньої величини. Цукром осолодженоб ледви 1 горнятко кави, а фосфор давби 2200 головок до сірників. Магnezії висталооб до зроблення одної фотографії. До того додаймо трохи потабу й сірки, а дісталиб ми за те все яких бідних 12 зол. Якжеж мало! Та на щастя є в нас і нематеріальна бесмертна душа, з якої випливає вся

наша вартість.

Від початку світа розложилися мільйони і мільярди тіл. Тільки душі не загинули. Вони призначені до вічного життя. А яка вартість душі? Так велика, що для її спасення треба посвятити все — кажуть с в я ті. — Щоб її не погубити, треба дати на знищення тіло — кажуть мученики. Щоби придбати душі, треба кинути все й піти в далекі краї — кажуть місіонарі. Щоб спасти душі, Я умер — сказав Христос.

Із того видно, скільки вища вартість душі в порівнянні з тілом. очевидно в очах правдивого християнина.

КІНЕЦЬ ВІЙСЬКОВОЇ КОНТРОЛІ НАД НІМЕЧЧИНОЮ

З днем 31 січня скінчили свою діяльність військові знавці побідних держав, котрі були приділені до дипломатичних посольств. Ті знавці сиділи в Німеччині від 1926 року, на місце Контрольних Комісій, котрі тоді знесено. Вони мали стежити за тим, чи переведено окончне розброщення Німеччини. З виїздом тих знавців кінчиться військова контроля держав бувшої антанти встановлена над Німеччиною договором у Версайлю в 1919 р.

Свято просфори на Клепарові

В неділю, дня 2. лютого с. р. відбулося в Клепарові, в салі місцевої читальні „Просвіти“, традиційне Свято Просфори. Взяли в ньому участь представники місцевих установ: Церковного Комітету, Кружка „Рідної Школи“, Читальні „Просвіти“, „Союза Українок“, новооснованої кооперативи „Злуки“ та численно зібране громадянство.

Свято звеличали своєю присутністю Іх Преосвященства Кир Йоан і Кир Никита, які мимо того, що були прошені на той день також пару іншими львівськими і позальвівськими установами, прибули на клепарівське свято.

Святочний вечір відкрив Преосвященний Никита, який поблагословив просфору. Своєю промовою, повною щирої зичливості для всіх благородних подвигів і стремлень українського, клепарівського громадянства на народній і церковній ниві, зєднав собі серця всіх присутніх.

В імені місцевого громадянства витав Достойних Гостей п. Михайло

Ткачик, Секретар Комітету Будови Церкви та п. проф. Ілярій Гриневецький, голова Кружка „Рідної Школи“. Сердечний настрій свята скрипіла повна любови промова Преосвящ. Йоана, який в часах, коли над Клепаровом тріскали шрапнелі, з нараженням життя ніс духовий корм українському клепарівському громадянству. Тому Клепарів у сей вечір з тим більшою вдячністю і любовою витав у себе свого колишнього, дорогого Отця Духовного, а тепер Владикау.

Радісне свято закінчив Преосвящ. Йоан, обіцяючи місцевим душпастирем зложений від усеї української клепарівської громади сердечний привіт з нагоди нинішнього клепарівського торжества, що zarazом випало у 30-літній Ювілей Іх Висопресошвенства Кир Андрея, враз зі заявою щирої любови і привязання до Нього та до св. греко-католицької Церкви, передати Достойному Ювілятові.

Учасник.

Культурне відродження одного села

(Допис з села Бураківка заліщицького повіта, переданий Канцелярією Т-ва „Просвіта“).

Українці села Бураківка (повіт Заліщики) не забудуть ніколи радісного дня мин. осени, коли зібралися в своїй церкві, щоб подякувати Богу, що допоміг їм докінчити будову нового гарного і просторого, мурованого і бляхою критого Народного Дому, котрого посвячення відбулося тоді по Службі Божій.

Пять священників під проводом о. Декана Юліяна Свістеля довершили посвячення. По посвяченню о. Декан вигосив до кількатисячного народу прегарну патріотичну промову. Він вказав на те, що Мати Божа, котрої ікону уставлено при вході до Народного Дому се найбільша і найпевніша сила народа. Далі представив, що праця для добра свого народа се святий обовязок кожного. Але щоб праця була хосенна мусить бути оперта на законах Божих, мусить бути ведена в єдності з Церквою, котра все була і є непобідимою твердиною нашого народа. В кінці захопив до єдності, бо лиш у єдності наша сила, а партійні сварки приносять нам все лише шкоду і все запроваджують нас в неволю, бо відомо, що де двох бється, там третій користає.

З тим памятним днем Бураківка стала на новій дорозі свого життя. Ще недавно це село було одним з найбільше бідних, пняних і темних.

Кількадесят моргів поля і деякі найгарніші господарства пропили пняниці за горівку, котра поробила з людей байдужних неробів. Та Слава Господеві, ся ганьба вже минула раз на все. Нині страчене майно викуплене, а блуди батьків майже направлені. Також підчас виборів до Союму видали собі тутешні громадяне гарне свідоцтво. Несподівано гарно розвиваються тут чит. „Просвіти“ і Кооператива. В кінці належить ствердити, що головна причина відродження колись так нещасної громади, це те, що провід в народній роботі взяли одиниці, котрі провадять роботу згідно з Церквою. Одиниці ті, справді ідейні беруться до праці над народом з чистим серцем і чистими руками. Їх імя певно зістане все в памяти громадян і певно мило колись про них згадають грядучі покоління.

Читальня „Просвіти“ в Бураківці.

Проти червоного терору на Великій Україні!

Громадяни села Пуків, пов. Рогатин зібрані дня 22. грудня 1929 р. в салі місцевої читальні „Просвіти“, яку виповнили по береги — вислухавши звіту про господарку большевиків на радянській Україні, ухвалили одноголосно заложити протест перед цілим світом про-

ти червоного терору на Україні тако-го змісту:

Протестуємо проти вязнення і катування по соловецьких тюрмах цвіту української інтелігенції, укр. учених із С. Єфремовом на чолі, укр. священників, вчителів та національно свідомих селян

та робітників доконуваного урядом, що на глум та сміх зове себе робітничим—селянським, а який на ділі є більшою язвою для народу з як найлютіші царі—кати Івани Грозні та Петри Великі.

Протестуємо проти рабівничої господарки доконуваної червоним урядом, який безглуздими соціалістичними експериментами із колишнього шпихліра Європи зробив країну нужди та голоду. Цвітучий стан хліборобський звів до жебрачої торби, та незалежних селян—хазяїнів хоче замінити в рабське бидло соціалістичного державного апарату — і то все, на глум, в імя свободи та волі.

Протестуємо проти морального рознуздання та здичіння, яке доконує червоний уряд на душі українського народу шляхом ширення безвірства, розбивання родинних звязків, переслідування християнської віри та Церкви при помочі опричників червоного царату — комсомольців, цих молодих моральних садистів-дегенератів, які є подиву-гідним овочем большевицької культури.

Спеціально протестуємо проти увязнення галичанина священника гр.-кат. Церкви в Києві о. Щепанюка та проти висилки його до студених царських тюрм на далеких Соловках.

А усім Українцям, що їх гнете червоний чобіт засилаємо братній-сердешній привіт, та кличемо з нагоди Свят-Вечора: „Кріпиться, ми духом з вами! ще й нам колись світ правди засвітить!“

За президію зборів

Рожек секретар.

Р. С. Протест сей, висланий поштою дня 25. грудня 1929. до редакцій чотирьох українських національних газет не дійшов до ні одної редакції. Се цікаве і каже дечого до думуватися. Тепер шлемо наш протест в друге — та вже посилюю порученою.

„ПРОСФОРА“ у ЛЬВІВСЬКІМ Т-ВІ „ЗОРЯ“

Українське ремісниче товариство „Зоря“ у Львові відсвяткувало сегорічне свято „Просфори“ дуже сердечно.

Після посвячення „просфори“, пресош. єпископ Будка виголосив промову про потребу і значіння станових українських організацій, які стоялиб під національним прапором та служили ідеї національної єдності і були незалежні від впливів руйнуючого інтернаціоналізму. У відповідь на промову Владики промовляв голова „Зорі“ та один з основників товариства д-р Кость Левицький, який підкреслив, що вже при заснуванню „Зорі“ члени й основники цього товариства кермувалися думкою, що не опанувавши міст українською стихією, ми не здобудемо кращої будучини, а опанувати місто можна тільки своїм ремісництвом, промислом і торгівлею.

У промовах піднесено також, що „Зоря“ не входила у дрібничкову, безпартійницьку боротьбу.

Підчас свята „просфори“ грала власна музика „Зорі“, а члени та гості співали світські пісні і коляди.

Лист до Редакції

Сл. Іс. Христу! Впв. Пане Редакторе! Дякую Вам за Ваш труд і часопис „Правду“, котрий я радо читаю. Ви пишете майже в кождім числі: „Ширіть Правду“, але Ви знаєте нарядну пословицю, що „правда в очі коле“. Якусь лиху газету, то не треба поширювати, а коби її оден другий і третій увидів, пішла як вихор. От у нас в Т. сего місяця прийшла ворожа Церкві газета, „Сила“ на адресу старої баби, котру вже цілий світ не обходить — і вже є кількох передплатників. А друга газета в нас поширена і поширюється далі, бо вона обіцяє кождому передплатникові за погибшу корову, сто двайцять золотих запомоги і другі нагороди ще обіцяє. Але я досить задоволений із „Правди“, і думаю бути сталим її передплатником. Лише буду просити, щоби Ви печатали довгі оповідання, от як минувшого року про Апостола Павла в книжковій формі.

Листонош упоминається у мене за плати за доручування „Правди“ за 1929 р. А то доручування було таке, що він приносить до Кооперативи і там лишав, через що мені два числа пропало.

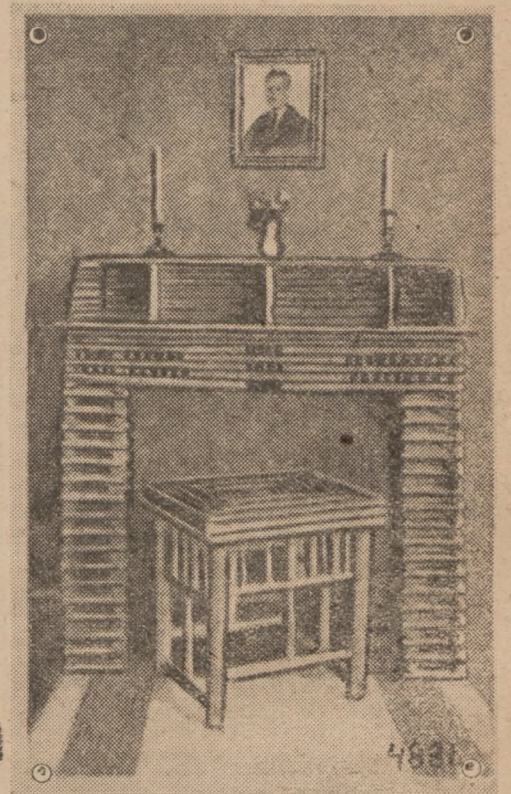
Відповідь Редакції. Уже небаром будемо поміщувати в „Правді“ і довші оповідання, покищо не містимо їх через технічні труднощі в друкарні. В інших справах відписує Вам Адміністрація листовно. Остаємо з християнським привітом.
Редакція.

ШИРІТЬ „ПРАВДУ“

ЧИ ЗНАЛИ ВИ, ЩО...

Один Американець із держави Массачузет побудував собі віллу з паперу. Навіть обстановка в хаті теж із паперу. Посвятив на це враз із родиною вісім літ праці. Зужив на все до 65 тисяч примірників часописів. Часописи ці скла-

писання) зроблене виключно в честь Ліндберга (славного американського летуна, що перелетів сам один Атлантийський океан) виліплене виключно з часописів, в якому описано, як він летів понад Атлантик.

дав і склеював та піддавав їх тисненню двох тон. Тільки футрини, віконні рами, поміст і двигарі зроблені з дерева, а все інше навіть покрівля з паперу. Обстановка (меблі) зроблено теж із паперу звиваного в рольки. Бюрко (столік до

В большевії не вільно приватним особам торгувати виробами: металевими, скіряним, скляними, ткацькими, електротехнічними, будівельними, радіотехнічними, нафтою, сіллю, цукром, сірниками, тютюном і папіросками.

О. Й. Остапешський.

НЕБЕЗПЕЧНА КНИЖКА

„Послухайте, добрі люди, за що мя на три тижні в кримінал запроторили!

Нема нас но двої на світі. Я і мій син Степан. Був колись і чоловік. Але зимою якось ворожа стежа напала на наше село, хто втік, той щастя мав, а мого Івана залапали з кіньми на підводі. Тиждень не вертав до дому, аж на рещті вернув обідраний, босий, чорний мов землянка і без розуму. Все кидався тікати, все просився: „Паноньку, змилосясердїться, не бийте, не катуйте християнина! Беріть вже віз і коні і кожух та життя даруйте!“ Сім місяців так мучився, так ревів, так кидався, ножа хався, що мусілам людей благати, щоб мого господаря вірного мотузям вязати. Ні на хвилиночку не прийшов до памяти, марно пішов зі світа. Тожто страшні часи я мала. Близько рік під кулями висиділа. Кождий гранат, кождий шрапнель, кождий літак наносив смерть комусь з людей або з худоби в селі. А вже найстрашнійше як приходилось громаді переходити з рук до рук, як свої відступали, а ворог приходив, або ворог покидав село, а свої наступали! Тоді навіть найтвердійший міг зварювати. Таке пекло коїлося між народом.

Вмер господар, а за сина ні вісточки. Розпука цілу хату наповняє. Дур голови чіпається. Сама як палець лишилася на обійстю, а чорні думи пявками обкручують серце і останню каплю крові ссуть із него.

На кінець біди наші покинули село. Прийшов ворог. Всьо рабують, нищать, розтягають. Над народом збиткується, побивають, арештують. В кого є хлоп в дома, або якабудь челядина, тому півбіди. А я сама круглою сиротиною куняю між чотирма стінами, сновидою совгаюся по рідним подвірю, мене руйнують, а я обізватися боюся, тільки сльози з очей кровю ллюються, а голову думка морочить: „Ой чоловіче, чоловіче, нащось помер, а мене на таку мученьку пекольную лишивесь. Прийди, забери мя з собою, бо лекше там у тебе, ніж тут на таку Содому дивитися, таке страхіття переносити“.

На добавок, хтось таки з нашого села втік з полону тай переказує до мене, що мій Степан зланий в неволю, що він тяжко ранений вмирає у Львові в шпиталю, куди його транспірували. Боже! Гадалам, не витримаю, серце в мене трісне, від грізного болю та одчаю. Ні звідки порадоньки, ні від кого помочи. В кождого власне горе душу смоче.

Но двої нас лишилося на цілім світі. Я стара, щоб умирати, а він молоденький мав всю нашу працю переняти, мав господарем на батьківщині зістати, деколи наші душі згадати. А тут на маєш, він умирає, а я навіть не знаю куди за ним бігчи, де його у тім Львові шукати, яку йому радоньку дати.

Боженьку ж мій, Бозю, щож я бідна зроблю, в котру ж стіну головоньку вдарю?

Лохнаю і побиваюся на всі боки, мов та птичка в клітці, вижидаю слівця від Степана.

По кількох тижнях прийшов лист від самого сина. Пише мені: „Не гризїться, дорогі мамуню, мені — Богу дякувати — нічо не хибує, тільки діра від кулі в боці дуже розятрилася і тому мушду лежати в шпиталю, аж поки не виждорівлю. Радбим Вас побачити. Як будете їхати до мене, то привезіть ми пакунок і трохи грошей“.

„Зазуленько моя! Я б тобі свого серця вкроїла“ — міркую собі. І та діра в боці, і той шпиталь, і моя дитинонька так всьо це разом стрівожило мене, що ні їсти мене не бралось ні сон не чіпався, а навіть до роботи ми засі було. Не моглам видержати, заєдно сумний понурий похорон жовнярський перед мо-

3 релігійного і культурного життя Сокаля

Отворення читальні ім. М. Шашкевича. — Спільна просфора в Брацтві св. Покрови.

Дня 5 січня ц. р. відбулося в домі Захоронки отворення читальні ім. М. Шашкевича при брацтві Пресв. Покрови, яка буде існувати як II секція цьогож брацтва. В Сокалі болюче дається відчутти брак читальні „Просвіти“ й тому треба повитати цю нову станицю, що має виручати „Просвіту“ в її великому ділі, а до цього буде старатися о відповідний духовий корм для своїх членів. До заряду читальні належать: Іван Корикора, міщанин зі Сокаля голова, Вол. Стефанишин — студ. прав — секретар, Василь Іванець, міщ. зі Сокаля — касієр, Петро Когут, уряд. повіт. виділу — бібліотекар. В програму свята „відкриття“ входили: вступне слово п. Корикори, пояснення відносно читальні о. Кулиничя, сеніора брацтва, деклямація п. Вергунівної, виклад В. Стефанишина про М. Шашкевича та привіти від посла Кохана іменем парламентарної репрезентації та п. Софрона Коліди від пласт. курія „Крилатих“ та від культ. освітних установ села Опільська. На читальню віддало брацтво окрему кімнату з урядженням та прибори до ігр і забав, як також дало початок читальняній бібліотеці та передплачує кілька часописів.

Дня 26. І. відбулася заходом брацтва Пресв. Покрови „спільна просфора“ в салі „Нар. Торговлі“, яка збрала при спільнім столі мабуть понад 120 осіб з поміж міщанства, інтелігенції та молоді. Приємно зійшов вечір, на якому

крім вечери були промови, коляди, співи, ялинка та ще приємніший став він, коли по спільній знімці розентузізовані гості стали підносити ініціаторів цього вечера та членів комітету. Цей святочний вечір викликав у всіх учасників бажання устроїти в подібний спосіб ще спільне „свячене“. Головою комітету був д-р Лев Хоминський, адвокат в Сокалю.

Учасник.

1300-ЛІТНЯ ЯЛИЦЯ

В місцевості Карасакі в Японії росте ялиця, котру по переданням мав засадити ще японський цісар Йоней. Сей цісар панував в рр. 629—641 по Христі отже виходило, що ця ялиця має вже близько 1300 літ. Висока вона на 24 м., а в обводі має 12 м. Галуззя затінює простір 60 арів, а для їх піддержання служить 380 підпор. Дерево се посвячене богині Вака Маса Гіме є місцем щорічних торжеств поганських мешканців. З цілого краю збираються тут у липні паломники, щоб віддати почесність богині, яка по віруванню мешкає в тім дереві. Дерева не сміє ніхто дотикати, тільки шишки й шпильки, що вже спали на землю забирають паломники.

ЕМІГРАЦІЙНИЙ СИНДИКАТ

Незабаром повстане нова еміграційна установа під назвою Еміграційний Синдикат. Її завданням має бути продаж корабельних карт на переїзд морем, поміч в продажі землі тим, що виїжджають, та поміч емігрантам при полагодуванні формальностей звязаних з виїздом за границю. Синдикат має усунути шкідливу роботу посередників та еміграційних агентів. Бюра синдикату мають бути також по провінціоанальних містах. Державна влада має запевнений уділ в Синдикаті. На дев'ять членів у праві буде п'ятьох представників уряду а чотирох представників корабельних ліній.

БІДНИЙ ХЛОПЧИНА КОРОЛЕМ

На Тихому океані є острів Тобар. Живе там племя людодів. Досі ніхто не знав ні про цей острів ні про людодів, що там живуть. Недавно втік з цього острова норвежець Петерзен. Малим ще виїхав він з Норвегії в Америку, як корабельний хлопець. По дорозі корабель розбився, всі що були на кораблі затонули враз із кораблем, тільки Петерзен доплив до острова Табар.

Тут попався в руки королівської сторожі й король засудив його на смерть: мали його вбити та зісти. В останній хвилині королівна казала його відв'язати, бо сподобала собі його й вибрала на чоловіка.

По смерті батька королівни став він королем людодів. Правив своєю „державою“ добре, розвинув торгівлю острова. По 40 літах панування затужив за Норвегією й вернув туди з великим мастком.

їми очима снувавсь. Взяла у віта перепустку і фірою поїхалам до Львова сина шукати.

Приїжджаю. Зайшлам до шпиталю. Дивлюся, а з него но снасть, но тінь, чистий вмерлець. „Сину мій, Синоньку! Чи на те я тебе родила, ховала, чи на теє плекала, щоб нині дивитися на твою мученьку? Боженьку рідний! Чим же я так прогрішила, що мя так дуже караш?“ Заводжу на всьой шпиталь, бо мені здається, що зі сльозами всьо горе спливе, від серця біль відступить, в мозку полекшає. Плачу я — і він бідний плаче, аж заходитьсь. Довкруг обступили нас вороги тай сміються, пок епкують. Нарешті бачу, що вже пізно тай обзививюся до соколика свого: „На, візьми собі, синоньку, цей хліб тай маеш в клунку варені яйця, кавалок скварка, трохи сира, а я незадовго знова до тебе навідаюся. Добре, що знаю, де ти валяєшся. Вже я тобі тут не дам пропасти“.

А він, сердечний, до мене: „Мамуню, можеб ви мені пару грейцарів лишили? Тут тепер „хто мастить — той іде“. „Без грейцара чоловіка за пса не мають, а як почують коло христіянина якусь там корону, то бодай так дуже не збиткуються“.

„Степаню! Кажу до него: „Я ж тобі привезла, тільки з памяти ми вики-

нуло. На, голубчику, тут в цій книжці є 95 риньскі, візьми собі всі, тільки пару корон ми лиши так на всякий випадок“. Вийняла я книжку з за пазухи тай подала синові, щоб взяв собі з неї гроші. Аж тут прискакує до нас один з ворожих салдатів тай хап за книжку, а до мене як розверещиться: „То ти приходиш, стара відьмо, бунтарська робити, то ти бунтарські книжки сюда приносиш! Чекай-чекай! Зігниєш в криміналі!“ На крик вилетів якийсь старший подивився на мене, щось розпитав між салдатами, переглянув книжку з грішми, сховав її а мене казав запровадити на поліцію.

На поліції давай писати „протокула“. Питають: як мя називають, відки я, кілька літ маю, де ту книжку взяла? А другий салдат помагає мені: „правда, бабушка, що тобі ту книжку ваш піп дав?“

Ні — кажу — панове, я називаюся Ксенька Васюта, маю господарку в Завидовичах, літ мені 54, я Українка, але тієї книжки не давали мені наші ігомость, її в мене забули наші жовніри, як відступили з нашого села.

„Кажі, бабо, правду, нічо тобі не буде, як скажеш, що піп тобі ту книжку дав“ — стоїть при своїм пристаркуватий салдат.

Нічо мені брехати, кажу йому, я вже стара на брехню, говорю вам щі-

ру правду, цю книжку забули в мене жовніри, від ігомостя я тієї книжки не дістала, бо і на щоб мені ігомость давали книжки, як я письма не знаю, а челяди в мене нема.

Скінчилася „протокула“. Я хрестик зробила на кінці й погадала, що скінчилася вже напасть.

Та де там! На лихо її початок щойно починається. Задзвонили. Увійшов молодий салдат, взяв від старшого якусь картку тай до мене: „Ходи, бабо, зі мною“. Вийшла я. Ідемо вулицями, народ зглядається, батяри штуркають, а деякі панство таки в очи блюзкають „Шпег, на гак її!“ Що я вам зробила? — міркую собі. За що такий „вонкір“ підймаєте на мене? Чи що з воза стягнула, чи з під стріхи взяла? Що буде, то буде — думаю в собі — коби скорше дістатися між які стіни, щоб ці ненависні люди спрятали з очей.

Аж тут і привели та віддав мене салдат якомусь панови, а той запровадив мене до якоїсь салі й замкнув за мною на ключ двері. Вже смерком добре сутиніло. Чую говір людський, виджу якісь особи, але хто вони і як виглядають того не моглам доглянути, бо темно було в салі. Одно безперивку муляло мене? Де я? Чого мене тут? Що дальше станеться зі мною?

(Кінець буде).

На що треба пам'ятати

ПРИ УКЛАДАННІ ПЛОДОЗМІНУ?

При укладанні плодозміну, про яке писали ми в попередніх числах, треба пам'ятати:

1) Котра група рослин удається по собі добре, а котра ні. Практика каже, що напр. конюшина, горох, і всі ті рослини, що ловлять з повітря азот, удаються по собі зле, тому не треба їх повторювати. Але вони збагачують землю в азот, тому по них удаються добре інші рослини. (Тільки бараболя і жито можуть іти по собі часом три і більше разів).

2) Котра група рослин потребує більше гною, а котра менше. Найбільше потребують гноєної землі буряки, бараболя, кукурудза, пшениця і тому їх даємо в першій або другій році по навоженню. Інші (жито, гречка, овес) вдоволяються меншим гноєнням, бо самі вмюють багато поживи здобути зі землі. Тому в плодозміні даємо їх у дальших роках після навоження.

3) Котра група закорінюється глибше і сильніше, а котра плитше. В плодозміні укладаємо їх так, щоб рослини з глибшим корінням мінялися з рослинами з плитшим і слабшим корінням. Найглибше вкорінюється люцерна, плитше озимина, а найплитше ярина (яре збіжжа). З ярин найбільше розгалужене коріння має овес.

4) Котра група рослин лишає по собі землю чисту, пухку, а котра збиту і захопчену. Окопові дають по собі пухку землю, збіжжа збиту і захопчену, конюшини пухку, але за суку і часто захопчену.

5) Щоби найбільше управляти ту рослину, що дає найбільше доходів, а всі інші так, щоб не спихали разом роботи на оден час. Особливо під містами треба звертати увагу на попит і поплатність якоїсь рослини і до того достосувати спосіб управи ґрунту.

6) Роскладати плодозмін так щоб доступ на поле був добрий. Напр. не даємо конюшини там, де через літо аж до осені не можна до неї доступити, щоби косити на зелену пашу.

7) Дібрати рослину до якості ґрунту.

8) Треба сіяти досить пашних рослин.

9) Треба так вести господарство, щоб скількість худоби, гною і плодозмін були до себе добре достосовані.

10) Плодозмін повинен вести до очищення поля, а не до засмічування його бурянами.

Ось такі є головні засади науки про плодозмін. Плодозмін вперше проголосив рільник Тер. Він учив, що кожний плід повинен лишити для слідуєчого плоду найбільше пригожий ґрунт.

Не відразу переняли її хлібороби. З трьохполівки перейшли спершу на чотирополівку, коли почали сіяти конюшину. Чотирополівка стала основою для дальших комбінацій, як осьми-дванадцяти й шіснадцяти полівка.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

9. (27) Неділя о Митарі і Фарисеї. Перенесен. мощів св. Йоана Златоуст. (Полисей) Глас 8. Євг. утр. 11.

Початок Тріоди постної.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди возв стхр. воскр. 3. Тріоди 3. і Свят. 4. Сл. Тріод. 1 н. догмат 8. гл. Вход. Чтенія Свят. Стиховн. воскр. Сл. Свят. 1 н. Тріоди Троп. воскр. Сл. Свят. 1 н. Богород. воскр. по гласу наслав. Повеч. мале — конд. Свят. Сл. 1 н. Тріод. Полнуц. нед. Утреня. Бог. Гдь троп. воскр. 2. р. Сл. Свят. 1 н. Богор. як на Веч. Катисм. ряд. Сідалні воскр. Полисей і Величан. Свят. (без Сл. 1 н. Ангельский Собор — Ипакой глас. Сідалні Свят. пополисей. Степенна Прокім і Єванг. нед. По Єванг. стихирі покаянні Тріоди. Канон. воскр. Богор. Тріод. і Свят. Катав. „Сушу глубородительну.“ По 3. п. конд. ікос Сідал. Свят. 1 н. Тріоди. По 6. п. конд. ікос Тріоди. По 9. п. Світл. воскр. Сл. Свят. 1 н. Тріоди. Хвалите стхр. воскр. 4. і н. Свят. 4. з припів. Сл. Тріоди 1 н. Прєблагословенна Славосл. вел. троп. Вєскрес із гроба. По отпусті Сл. 1 н. стихира єванг. На часах троп. воскр. Сл. Свят. конд. на 1. і 6. часі Тріод. на 3. і 9. Свят. Служба Божя Злат. Антиф. нед. Троп. воскр. і Свят. Сл. конд. Свят. 1 н. Тріоди Прокім. Апост. Алл. Єванг. і Причаст. нед. і Свят.

10. (28) Понеділок. Преп. Єфрема Сирина. Загальниця. 11 (29) Второк. Перенес. мощів свщч. Ігнатія. 12 (30) Середа. Трох Святителів: Василія Вел. Григорія Богосл. і Йоана Златоуст. *) (Богосл. як тоді, коли „Святий з Всеночн. у будні“).

13. (31) Четвер. Безсребр. Кира і Йоана. 14. (1) Пятниця. Предпразн. Стрітенія. Муч. Трифона. 15. (2) Субота. Стрітенія

Господне.

УСТАВ: Веч. вел. з Литією Бл. муж. Гди возв. стхр. празн. 8. Сл. 1 н. празн. Вход. Прокім. дня Чтенія 3. Проче як в Трефол. на Стрітеніє. Утреня Єванг. Луки. 8. На часах. троп. і конд. празн. Служба Божя Злат. Антифони повсд. Входне. троп. празн. Сл. 1 н. конд. Апост. 316. Євг. Лук. 7. За Достойно празн.

*) **Трьох Святителів.** Св. Церква установила, щоб рік-річно обходити пам'ять св. Василія Великого 1-січня (старого стилю), св. Григорія Богослова дня 25 січня (ст. ст.), а св. Йоана Златоустого дня 13 листопада (ст. ст.). Однак між християнами в Царгороді повстала свого часу велика суперечка, котрий з поміж названих трьох Святих найбільше заслужений перед Богом. Повстало три партії. Одні найвище ставили св. Василія В. і їх звали василіянами. Другі були за св. Григорієм Богословом і звалися григоріянами, а треті признавали найбільшим св. Йоана Златоустого — і їх називали йоанітами. В часах тої суперечки, в 1087 році явилися всі три Божі угодники євхаїтському єпископові Йоанові у сні та заявили йому, що вони всі три рівні заслугами перед Господом Богом. А щоб покласти раз кінець усій тій суперечці, веліли йому назначити день, в котрім свяченоби спільно пам'ять усіх трьох. Єпископ Йоан вибрав день 30 січня (ст. ст.) для почитання спільної пам'яті трьох святителів, а св. Церква те рішення затвердила.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

9. II. 1918. Мир у Бересті. Центральна Рада замість заводити лад у краю та закріплювати свою владу, взялася в першу чергу радити над земельною реформою, над т. зв. соціалізацією землі. Та більшовики були тут кращі майстри, вони обіщували селянам не тільки землю, а ще й голосили, що вільно присвоювати собі всяку власність більшої посілості („Габ нагроблене“!), тож Центральній Раді годі було переліцитувати їх. І більшовики підійшли з початком січня ст. ст. 1918 під Київ та обстрілювали його з усіх боків. Центральна Рада рішила на всякий спосіб держати Київ бодай так довго, поки доведе до кінця договір із Центральними Державами. І аж 25 січня, коли цей договір був уже вповні забезпечений, рішено залишити Київ і перенестися до Житомира. Зроблено це 8 і 9 лютого (26 і 27 січня ст. ст.) Рівночасно в Бересті Литовському доведено до кінця переговори з центральними державами. В вечір 9 лютого 1918 підписано там мир української держави з центральними державами. Договір був корисний для України. Привертав їй сливе всі історичні українські землі, устанавляв обмін воєннополоненими без оплат, обмін товарів, анімецьке правительство маво зараз зорганізувати й відставити на Україну армію з полонених Українців, мало й своїми військами помогти очистити Україну від більшовиків. Це останнє Німці вповнили, помогли своїми силами очистити Україну з більшовицьких військ. Однак мир не дав цього, чого сподівалися обі сторони. Винні тут були Німці, бо за гостро взялися стягати харч реквізиціями, та чи не більше завинила тут таки Центральна Рада, що замість скріплювати силу української держави, радила в безконечність над справами, які в такий час треба було відложити на пізніше.

11. II. помер 1908 Наталь Вахнянин професор академічної гімназії перший голова „Просвіти“, композитор і письменник. Найбільше заслужився він як композитор, себто такий мистець, що укладає пісні до співу та під музику. Багато підложив він під ноти й народніх пісень і українських поетів. Написав також оперу (театральну штуку в якій усе співається) з козацьких часів п. н. „Купало“. Писав також оповідання в споминах з свого життя. Був послом до парламенту в Відні.

11. II. 1915. Бій У. С. С. під Вишковом. Українські Січові Стрільці вже в самих початках війни, хоч ще й не вишколені вповні, мусіли зводити бої з Москалями в Карпатах. Перша вирушила на фронт сотня Василя Дідушка, по ній сотня Осипа Семенюка, а з кінцем вересня 1914 й останні частини У. С. С. В Коші остали тільки недужі та ранені. В перших боях під Веречками та Сянками У. С. С. відразу вкрилися лицарською славою. Одним із цих перших боїв був бій під Вишковом. Тут визначилася сотня Кліма Гутковського. Хорий уже сотник не хо-

тів відходити у шпиталь і хоча часто заливала його кров, лежав знесилений в окопах та давав прикази.

14. II. 1897 помер Панько Куліш. Був він талановитий поет, повістярь і вчений історик. Почав свою літературну діяльність збіркою історичних поем „Україна.“ Написав багато гарних поезій і велику історичну поему „Маруся Богуславка.“ З повістей найкраща його історична повість „Чорна Рада.“ Написав також багато наукових праць по українськи й московськи. Був членом „Кирило-методієвського Брацтва“ і за приналежність до нього був в р 1847 арештований і засланий. Переклав також багато визначних творів із чужих мов на українську мову. Помер на своїому хуторі Кулішівці в Борзенщині, доживши пізнього віку.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

9. II.	схід сонця	6:46,	захід	4:30
10. II.	„	6:44,	„	4:32
11. II.	„	6:42,	„	4:34
12. II.	„	6:40,	„	4:35
13. II.	„	6:38,	„	4:37
14. II.	„	6:36,	„	4:38
15. II.	„	6:33,	„	4:40

13. II. год. 7:38 повня. Пересічна довгота дня цього тижня 9 год. 54 мін.

Народні приповідки. На трьох Святителів: Як трьох святих приблизиться, в новий кожух одягнеться. На Стрітєння — зима з літом стрічається. Коли на Стрітєннє мороз, ворожать вчасну весну. „На Стрітєннє сніг — на весну дощ.“

ОГОЛОШЕННЯ

Кожна Українська господиня

повинна тямити, що всі потрібні припаси може закупити тільки в найстаршій українській коопер.

Народна Торговля

яка продає від 1883 р. в своїх 24 склепах по більших містах споживчі і кольоніальні товари та вина.

БІРЖА

Львів, 10 лютого 1930

Долар ам. 8 87 і $\frac{3}{4}$ зол.

ЗБИЖКА: (Ціна за 100 кг. льоко стація надачі). Пшениця двірська (1929) 32 50—33 50, зол. пшениця селянська (1929) 29 50—30 50. Жито одностайне (1929) 18 25—18 75. Жито селянське (1929) 17 25—17 75 ячмінь на мливу 14 50—15 25, ячмінь пашний 13 75—14 75, овес галицький (1929) 14 25—15, кукурудза 22 50—23 50, картоплі 3—3 50, фасоля біла 50—60, фасоля колірова 35—50, фасоля краса 45—50, горох $\frac{1}{2}$ Вікторія 30 50—35 50, горох пільний 23 50—24 40 бобик 21 75—22 75, вика чорна 24 75—25 75, вика сіра 22—23, гречка 21—22, лен 65—67 лубін синій 20—21, просо галицьке 26 75—27 57, мак синій 140—150 мак сивий 110—120 конюшина червона 115—125.

Рахункова розривка

Кажіть комусь:

— Подумай собі якесь число і не кажи мені його. Тепер таксамо в думці помножи це число через 2 і додай 12. Тепер поділи все через 2 і відійми подумане число. А коли він усе це зробиць, скажіть йому:

— Тобі останє 6.

І так все є, все з рахунку вийде половина цього числа, що ви йому казали додати.

Можна це робити й із більшими числами, та тоді вже краще хай він робить собі рахунок так на папері, та вам свого рахунку не показує, От прим.

8724 × 2

17448

3848

21296:2 = 10648

8724

1924

Ви в пам'яті, або на боці на папері ділите через два тільки це число, що ви казали додати (тут 3848).

Політичний словар

Бомбастичний, надутий, набундючений, пересадний. Коли хто говорить промову, або пише статтю, так високолетно, а притім баламутно, що тяжко його зрозуміти то кажемо: він говорить (чи пише) бомбастично.

Бонапартизм, бажання повернути цісарську владу родині цісаря Французів Наполеона I Бонапарте.

Бонапартисти, прихильники повороту династії Бонапартів на французський престол.

Бравура, смілість, зухватість, певність себе.

Бреве (латинське слово) коротке письмо св. Вітця.

Бритійський, англійський.

Бруталь, простак.

Буржуазні партії, партії, що борються справ власників дрібної посілости.

Буфорна держава, держава утворена на це, щоб забезпечити границі другої держави.

Бюджет, укладання наперед сподіваних здобутків і видатків.

Бюлетин, щоденне повідомлення, звідомлення про акусь справу.

Бюро, кімната де урядують, бюро — стіл до писання.

Бюрократ, прихильник переваги урядницької кляси в управі держави; цей, що занадто точно держиться приписів.

Бюрократія, загал урядників, перевага урядництва.

УНЕВАЖНЮЮ згублену книжку військову видану через П. К. У, в Чорткові на назвиско Никола Микитюк recte Олексів с. Федя і Анни Юрчак уродж. 1900 р. в Верхняківцях пов. Борщів.

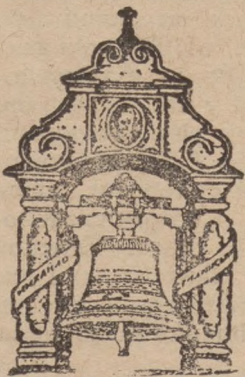
ДЯК ІСПИТОВАНИЙ, не жонатий, з добрим голосом, що потрафивби вести хор, аматорські представлення, кооперативний склеп і громадську писарку — потрібний сейчас в Парохії Балигород. Платня після умови. Письменні або особисті зголошення до Уряду Парохіяльного в Стежниці, почта Балигород. 2—3

ПОШИРЮЙТЕ РІДНИЙ ПРОМИСЛ

Одинока Українська Відливарня дзвонів і відливів артистичних

Михайла Брилинського

У Львові вул. Замарстинівська 41 тел. 63-56.

Поручає гарні і мелодійні дзвони з матеріалу передвоєнної якості, о чистім і звучнім голосі, під порукою чистої гармонії і витривалости. На жадання цінники з інформаціями висилається відвортною поштою. Сплати ратами на догідні услія.